

446

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ I SPORTU¹⁾

z dnia 27 lutego 2003 r.

w sprawie organizacji kształcenia oraz warunków i form realizowania specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych w szkołach specjalnych zorganizowanych w zakładach opieki zdrowotnej i jednostkach pomocy społecznej

Na podstawie art. 71c ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Kształcenie i specjalne działania opiekuńczo-wychowawcze organizowane w zakładach opieki zdrowotnej, w tym w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego, w zakładach rehabilitacji, w sanatoriach i w prewentoriach, zwanych dalej „zakładami”, realizowane są odpowiednio do wskazań lekarzy prowadzących leczenie dzieci i młodzieży przebywających w tych zakładach.

2. W przypadkach uzasadnionych małą liczbą uczniów lub warunkami leczenia w oddziałach szpitalnych, dopuszcza się organizację kształcenia w klasach łączonych, złożonych głównie z uczniów jednego typu szkoły.

3. Szkoła ponadgimnazjalna może zostać utworzona, jeżeli w jej skład wchodzi co najmniej dwa oddziały.

4. W przypadku uczniów przebywających w zakładzie krócej niż 9 dni, można odstąpić od organizowania zajęć edukacyjnych, z tym że dla uczniów przewlekle chorych, których leczenie wymaga częstej hospitalizacji, organizuje się zajęcia edukacyjne niezależnie od okresu pobytu w zakładzie.

§ 2. 1. Zajęcia w szkole specjalnej lub w przedszkolu specjalnym oraz specjalne działania opiekuńczo-wychowawcze, w ramach specjalnego zespołu pozalekcyjnego zajęć wychowawczych, zwanego dalej „zespołem pozalekcyjnym”, lub w ramach specjalnej grupy wychowawczej, zwanej dalej „grupą wychowawczą”, organizuje się w czasie uzgodnionym z dyrektorem zakładu lub ordynatorem oddziału szpitalnego (kierownikiem oddziału klinicznego).

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej i Sportu kieruje działem administracji rządowej — oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej i Sportu (Dz. U. Nr 97, poz. 866).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 28, poz. 153 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 117, poz. 759 i Nr 162, poz. 1126, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 19, poz. 239, Nr 48, poz. 550, Nr 104, poz. 1104, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1320, z 2001 r. Nr 111, poz. 1194 i Nr 144, poz. 1615, z 2002 r. Nr 41, poz. 362, Nr 113, poz. 984, Nr 141, poz. 1185 i Nr 200, poz. 1683 oraz z 2003 r. Nr 6, poz. 65.

2. W szkołach specjalnych i przedszkolach specjalnych, jeżeli liczba dzieci objętych opieką wychowawczą wynosi:

- 1) co najmniej 60 — tworzy się zespół pozalekcyjny;
- 2) mniej niż 60 — tworzy się grupy wychowawcze.

3. Zespół pozalekcyjny dzieli się na grupy wychowawcze. Zajęcia w grupach wychowawczych prowadzi wychowawcy grup. W przypadku utworzenia w szkole lub przedszkolu zespołu pozalekcyjnego, może być utworzone stanowisko kierownika wychowania. Zakres obowiązków kierownika wychowania ustala dyrektor szkoły lub przedszkola.

4. Dla celów organizacyjnych przyjmuje się, z zastrzeżeniem ust. 5, następujący podział i liczbę dzieci i młodzieży w grupach wychowawczych:

- 1) chorych leżących — od 8 do 12;
- 2) chorych chodzących — od 13 do 16;
- 3) z zaburzeniami psychicznymi lub sprzężonymi dysfunkcjami — od 6 do 8.

5. Dzieci i młodzież, którzy ze względu na stan zdrowia i stosowane metody leczenia wymagają stałego lub częstego leżenia w ciągu dnia, zalicza się do chorych leżących. Jeżeli co najmniej połowa grupy wychowawczej to chorzy leżący, wówczas całą grupę zalicza się do chorych leżących.

6. Specjalne działania opiekuńczo-wychowawcze realizowane są w ramach zespołu pozalekcyjnego lub grupy wychowawczej, w szczególności w następujących formach:

- 1) odrabianie lekcji;
- 2) zajęcia wychowawcze oddziałujące terapeutycznie na psychikę dziecka (np. czytelnicze, plastyczne, teatralne, wokalnno-muzyczne oraz gry i zabawy stolikowe, a także gry i zabawy ruchowe);
- 3) spacer, gry i zabawy na wolnym powietrzu usprawniające fizycznie.

7. Zajęcia zespołu pozalekcyjnego w szpitalu organizuje się w wymiarze 28 godzin tygodniowo dla grupy wychowawczej w rozliczeniu rocznym, z zastrzeżeniem ust. 10.

8. Zajęcia zespołu pozalekcyjnego w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, zakładzie rehabilitacji, sana-

torium i w prewentorium organizuje się w wymiarze 35 godzin tygodniowo dla grupy wychowawczej w rozliczeniu rocznym, z zastrzeżeniem ust. 10.

9. W przypadku uczniów nieuczestniczących w zajęciach edukacyjnych, zajęcia zespołu pozalekcyjnego lub grupy wychowawczej organizuje się w wymiarze:

- 1) 35 godzin tygodniowo dla grupy wychowawczej w rozliczeniu rocznym, w szpitalu, z zastrzeżeniem ust. 10;
- 2) 48 godzin tygodniowo dla grupy wychowawczej, w rozliczeniu rocznym, w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, zakładzie rehabilitacji, sanatorium i w prewentorium, z zastrzeżeniem ust. 10.

10. W zależności od potrzeb uczniów (wychowanków) organ prowadzący szkołę specjalną lub przedszkole specjalne może, stosownie do posiadanych środków finansowych, zwiększyć liczbę godzin zajęć zespołu pozalekcyjnego (grupy wychowawczej).

§ 3. 1. Zespół pozalekcyjny lub grupa wychowawcza stanowią integralną część szkoły (przedszkola), w której zostały zorganizowane.

2. Pracę zespołu pozalekcyjnego i grupy wychowawczej organizuje się w ciągu całego roku, również w okresie ferii szkolnych i w dniach wolnych od nauki.

§ 4. 1. Przedszkola specjalne i oddziały specjalne przedszkolne zorganizowane w zakładach realizują programy wychowawcze, zgodnie z podstawą programową wychowania przedszkolnego.

2. W przypadku utworzenia w szkole specjalnej zorganizowanej w zakładzie oddziałów specjalnych przedszkolnych stanowią one integralną część szkoły, w której zostały utworzone.

3. Oddziały specjalne szkolne i szkoły specjalne zorganizowane w zakładach realizują szkolne programy nauczania, zgodnie z podstawami programowymi kształcenia ogólnego i z ramowymi planami nauczania szkół, do których uczniowie uczęszczali przed przyjęciem do zakładów, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Dyrektor szkoły na wniosek nauczyciela, dyrektora zakładu lub upoważnionego przez niego lekarza, ze względu na stan zdrowia ucznia, może zezwolić na:

- 1) odstąpienie od realizacji niektórych treści nauczania obowiązkowych zajęć edukacyjnych;
- 2) zmniejszenie liczby godzin zajęć edukacyjnych.

§ 5. 1. Kształcenie w szkołach specjalnych zorganizowanych w jednostkach pomocy społecznej, w tym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (wsparcia dziennego, interwencyjnych i resocjalizacyjnych) i domach pomocy społecznej, zwanych dalej „jednostkami”, organizuje się w czasie uzgodnionym z dyrektorem jednostki, odpowiednio do wskazań zespołów terapeutyczno-opiekuńczych.

2. Specjalne działania opiekuńczo-wychowawcze w jednostkach organizowane są, w szczególności w następujących formach:

- 1) indywidualnych programów terapeutycznych i resocjalizacyjnych;
- 2) zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów (np. czytelniczych, plastycznych, teatralnych, wokalnno-muzycznych);
- 3) gier, zabaw oraz zajęć sportowych, turystycznych i krajoznawczych.

§ 6. 1. W jednostkach mogą być organizowane specjalne:

- 1) przedszkola;
- 2) szkoły podstawowe;
- 3) gimnazja;
- 4) szkoły ponadgimnazjalne.

2. Przedszkola specjalne zorganizowane w jednostkach realizują programy wychowawcze, zgodnie z podstawą programową wychowania przedszkolnego.

3. Szkoły, o których mowa w ust. 1, zorganizowane w jednostkach realizują programy nauczania, zgodnie z podstawami programowymi kształcenia ogólnego i z ramowymi planami nauczania przewidzianymi dla danego typu szkoły.

4. W przedszkolach i w szkołach, o których mowa w ust. 1, zajęcia prowadzą nauczyciele ze specjalnym przygotowaniem pedagogicznym, odpowiednim do rodzaju zaburzeń i odchyłeń rozwojowych dzieci i młodzieży, oraz specjaliści prowadzący zajęcia terapeutyczne, socjoterapeutyczne lub resocjalizacyjne.

5. Uczniom (wychowankom), którzy posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, zapewnia się:

- 1) realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego;
- 2) odpowiednie warunki do nauki oraz dostępność otoczenia;
- 3) realizację programów nauczania dostosowanych do możliwości psychofizycznych i potrzeb edukacyjnych;
- 4) prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych lub resocjalizacyjnych, w zależności od potrzeb.

6. Nauczyciele i specjaliści, o których mowa w ust. 4:

- 1) rozpoznają potrzeby i możliwości edukacyjne uczniów (wychowanków) oraz wspomagają ich w procesie kształcenia;
- 2) współorganizują zajęcia edukacyjne i proces wychowawczy;

- 3) wspólnie wybierają lub opracowują programy nauczania;
- 4) przygotowują programy wychowawcze szkoły;
- 5) dostosowują programy nauczania do indywidualnych możliwości psychofizycznych i potrzeb uczniów;
- 6) przygotowują, w zależności od potrzeb, indywidualne programy terapeutyczne, socjoterapeutyczne lub resocjalizacyjne.
7. Dyrektor przedszkola, szkoły zapewnia nauczycielom doradztwo i pomoc metodyczną.
- § 7. Szkoły i przedszkola specjalne zorganizowane w zakładach dostosują organizację kształcenia oraz warunki realizacji specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych do wymagań określonych w § 2 ust. 4 i ust. 7—10, nie później niż do dnia 31 sierpnia 2003 r.
- § 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾
- Minister Edukacji Narodowej i Sportu: K. Łybacka
- ³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone zarządzeniem nr 29 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 października 1993 r. w sprawie zasad organizowania opieki nad uczniami niepełnosprawnymi, ich kształcenia w ogólnodostępnych i integracyjnych publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz organizacji kształcenia specjalnego (Dz. Urz. MEN Nr 9, poz. 36), które utraciło moc z dniem 22 października 2002 r. na podstawie art. 30 ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty, ustawy — Przepisy wprowadzające reformę ustroju szkolnego, ustawy — Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 111, poz. 1194 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 362).